

L ~~J~~
79

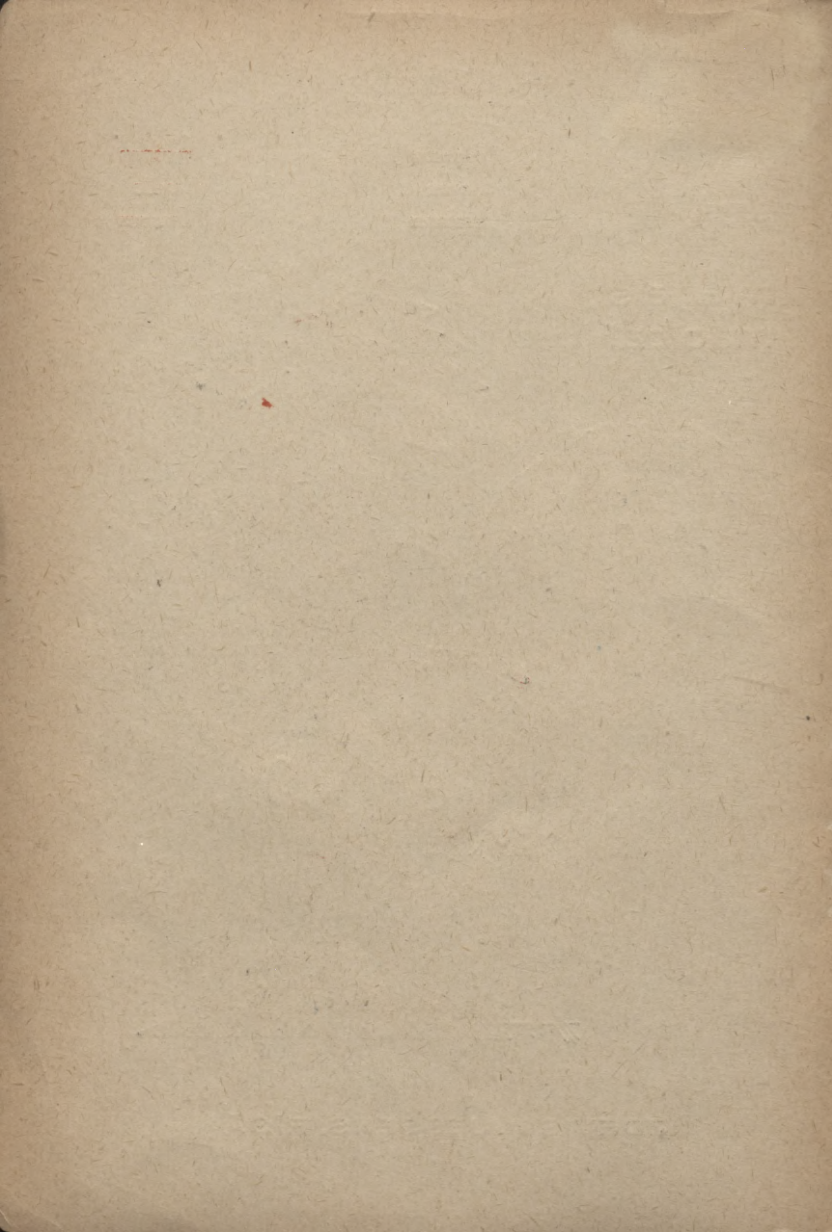
H. Dorbe

Ā B E C E

m ā j a s
m ā c ī b a i

IZDEVIS A. JESSENS, RĪGĀ

L $\frac{79}{79}$

H. Dorbe

33
Duzl.
L

ĀBECĒ

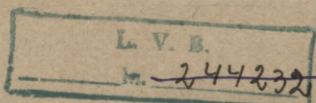
mājas mācībai

Ilustrējis A. Apsītis

2-1

Izdevis A. Jessens,
Rīgā, Kurmanova ielā, 18.

11

0306072166

E. Pipiņa un J. Upmaņa spiestuve, Rīgā, Marijas ielā 10

u ū

uū, uū, uū!

u ū

m

m ū, mū, mū!

uū!

m

a ā

a m, am!

a u, au!

mū, am!

a ā

i ī

ī a, īā!

ai, au, mū!

mam! mamma.

i ī

e ē

m ē, mē, mē! e i,
ei, ei! a mi, au!

*

mamma, uū! mam!
ai, ami, am, am!

e ē

l

l a, la, lai; ala,
mala; mē, mēle.

*

m ī, mī, mīlu; mīlu
mammu; laima mīl
mammu; ai laime!

l la ala

n

n ē, nē; nē un
nē; un lai; ēna;
man, mana ēna.

*

mamma mani mīl;
laime, laimes mala! anna, nami, ala.

n nē nū

S

e s, es; es esmu;
es nesu; anna nes;
mūsu amis.

*

es lasu; mamma
lasa; nams, nama ēna; saule, saules mala.

s es nes

t

t ū, tū; tū tū! te un
tāli; mana māte te;
māte-saulite.

*

tas tu esi; tētis te!
mūsu sēta; māte sētā;
saule tāli.

t tu tas

Z

i z, iz; iza maza
meita; mēs esam mazi;
ezis mazs; zili sili.

*

tu zini alu? es ne-
zinu; aiza un ala;
zeme melna.

z maz iza

V

v ī, vī! vē! tu un es;
vai tev nav nazis?
mans nazis vecs; nu
lai; taisīsim laivu.

*

laiva maza; vilnis nes
laivu; nes uz malu;
mēs esam malā; laiva, vilnis un mēs.

v vī vē vai

C

c e, cel; es tevi saucu:
uū! nāc, tuvumā cita
nav; te cinis, te celmi.

*

amis izcēla caunas:
visu caunu saimi;
cauna lēca, amis lēca.

c cel lec

r

r e, re; rau! rūc un
rēc; tas lauva; vai tu tā
vari? es ari varu—rrr!

*

lauva, tas ir zvērs;
mūsu zemē lauvu nav;

te ir zīmulis; zīmēsim lauvu; zīmēsim stirnu.

r ir rau rūc

ie

ie t, iet; iet uz ielu;
lievenis ielas malā;
nams ir liels; nami lieli.

*

visi trīs iet; mamma,
tētis un mazā lienīte;
iet ciemā viesoties; un
aizies ari.

ie iet iela

j

j a, ja; ai; aija; nu
man jaiet aija! ir jau
vēls; jāiet vien ir.

*

rīt mamma mani cels;
uū, meit, celies nu!
tētis jau cēlies; rīt jauna diena, jaunas rotas.

j ja jau

p

p ū, pū! pūt nu, pēte-
rīt! tu vari pūst? pū-
tīsim tepat pie plīts;
ziepes vēl ir.

*

re, runcis ari tepat;
vai tas mācās pūst? nē; inci, ej pelēs! ej
viesoties pie pelēm!

p pū papa

O

j o, jo; olla! māsa olga
vēl maza; solis mazs; ne-
prot iet; iet un ollā!

*

māsa olga sauc: papū,
mammā! papa teic: nāc
opā! opā patik; patik klēpi.

o jo opā

g

g ā, gā, gā! tā zosis
gāgina; guzlēns iet
gausi; noguris; grib
upē pie mātes.

*

es ganīju zosis; gāju
gar upes malu; jaunā
cēpure galvā; tā novē-
lās zemē; vēja vaina, nopūta cepuri.

g gā gani

k

k o, ko? ak! kāpēc?
 cepu, cepu kukulīti;
 kā tas notiek? lūk, tā!
 nu es arī māku; kas
 māc, tam nāk.

*

vakarā visi nāk mājās; sākam spēlītes; man patīk
 spēlēties; tas ir tik jauki; iznāk joki.

k ak māku

d

d ū, dū, dūja; divi
 draugi; man ir draugs
 valdis; mēs ejam stai-
 gāt; kad kopā, tad īss
 laiks.

*

rudens klāt; jāiet uz
 skolu; jau devītā stunda; tēvs jau aizgājis; māte
 mani pavada; dodu mātei roku; saku ardievu!

d ada dūja

b

b u, bu, bu! bai! brālītis
baida; nebēdā, būs labi;
tikai tāds bubulis vien ir;
iebāza roku kabatā! kas
bij? nekas, tu tū! abi
labi, bāz tik maisā.

*

no rīta zeme balta; nakti bijusi salna; nāk ziema;
varēs braukt ar ragaviņām; varēs slidot.

b abi labi

dz

dz i, dzi; dzeja; dzelme;
dzirdi, tas dzenis tuk tuk!
tam jauka dzīve; dzenā
kāpurus, padzežas un dzīvo;
ko tu teiksi, dzīvo! var.

*

dzenis tāds savāds putns; raibi svārki mugurā;
to grūti ieraudzīt; tas labi; vanags nepamanis.

dz dxi dzenis

f

u f, uf! tā ir fabrika;
papa strādā fabrikā; tur
izgatavo finierus; tālāk
viena firma; tur pār-
dod kafiju un citu
ko; tas tvaikonis drīz
brauks uz afriku; tas
ir tāli, tāla zeme.

f firma kafija

h

h i, hi; ha, hā! heisā!
mazā smejas hi hi!
lielā ha hā! viena mūk;
otrā saka: būs rokā!
abas skraida, abas prie-
cīgas.

h hahā heisā

ķ ģ ņ

ķ, ķer mani! es esmu
bēdzējs; tu mans ķē-
rājs; būsīm kā pele
un kaķis: prom pa
gaņģi, heisā!

ķ ģ ņ ķer ņemu kūģis

ļ ņ

jūra; kāda vaļa, kāda
brīve; jūriņ' prasa
smalku tiklu, laiviņ'
baltu zēģeliť; tā dzied;
ļaudis staigā gar jūru;
vēro laivu un kūģiti.

ļ ņ ļaudis jūra

š č

š e, še, šeit; šis strautiņš ir jauks; vidū četri akmeņi; strautiņš čalo un burbuļo; tā — bur, bur, bur! ak, jauki šai zemē!

š č šeit čalo

ž dž

ž ū, žū, žūžu; viens dadzis, viens ezis; ezis guļ zem dadža; mie-dziņš nāk; vējiņš šūpo: čučū, žūžū, čučū, žūžū, dzīvo, ezīt, ilgu mūžu!

ž dž zem dadža žūžu

29. Ilga un Jānītis.

Ilga maza meita. Jānītis viņas brālītis. Pa lielākai daļai viņi satiek labi. Bet šad un tad Jānītis mīl Ilgu pakircināt. Tādās reizēs Jānītis saka: re, es esmu dižs! Ilga teic: tāds ķipars vien esi. Jāsmejas vien.

I Ī J J. J. J. Ilga un Jānītis.

30. Ūdens par slapju.

Uldis mazgājas vannā. Viņš grib arī lācēnu mazgāt. „Ūdens ļoti slapjš,” saka lācēns. „Jā-

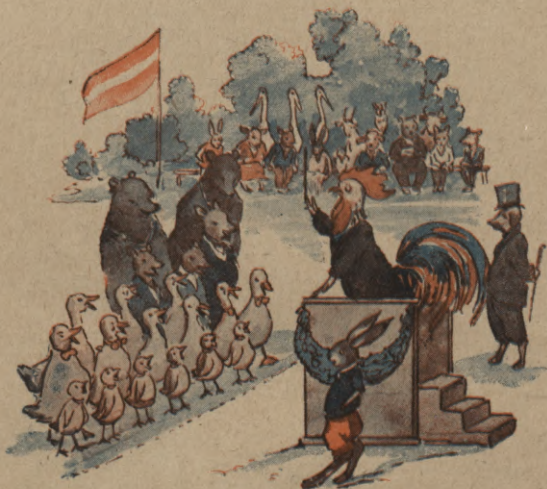

sargā kažoks, es to nevaru novilkt.” Uldis tam piekrita: „Jā gan, tev taisnība, tu man esi prātīgs zvērs.”

U Ū U. Ū. Uldis un lācēns.

31. Tavu skaistu dziedāšanu.

Kādā jaukā dienā putni un zvēri sarīkoja dziesmu svētkus.

Tur bija cīruliši, pilītes, lāči, zaķi un citi dziedātāji. To vadišanu uzņēmās gailis, tas lielais dziedātājs. Izmēģināja balsis un tad laida vaļā. Troksnis bija tāds, ka viss mežs skanēja. Tā tik bija dziedāšana! Tā sprieda klausītāji.

T J. Teici, teici, valodina...

32. Pie galda.

Papa aizgāja darbā. Ilga piegāja pie papas galda. Viņa gribēja jemt papirus ko parotaļāties. Ārī krāsainie zīmūļi tai bija vajadzīgi. To ie-

raudzija mamma. „Tā nevar,” mamma teica, „tev savas mantiņas, rotājies ar tām.” Ilga paklausīja un nejēma papa papirus.

P P. Papa iet darbā.

33. Olu sūtītāji.

Tuvojās lieldienas. Pirms svētkiem zaķu saime jēmās ar olu izsūtīšanu. Piekrāva kurvjus, lika tos uz ratiem un nestuvēm. Tad vecais

zaķis izsauca, kam olas bija jānodod. Un mazie zaķi steidzīgi vien devās ceļā. Uz kurieni? Pie jums droši vien arī. Tikai tad, kad būsiet pelnījuši.

O O. Olas un zaķi.

34. Kildigie.

Jēcis un Pēcis sastrīdējās olu dēļ. Jēcis gribēja sarkanās olas, Pēcis arī. Ilgi viņi strīdējās un raustīja šķīvi katrs uz savu pusi. Tā tie stīvējās tik ilgi, līdz notika nelaime. Šķivis pārplisa, olas izbira un saplisa. Nu olas netika ne vienam, ne otram. Turklāt rājienu dabūja abi. Kildas neved uz labu.

N N *N. N. Neklājas celt strīdu.*

35. Cik?

„Cik tavai lellei gadu?“ Tā krusttēvs prasīja Olgiņai. „Četri gadi,“ Olgiņa droši atbildēja. „Oho“ krusttēvs izsaucās. Tad jau jūs abas vienā vecumā. „Jā“, Olgiņa atbildēja. „Tikai mana lelle neprot vēl iet. Tomēr drīz viņa iemacīsies. Tas tiesa, nav viņa liela, bet dūšīga gan“.

C Č *C. Č. Cik tev gadu?*

36. Mīkla.

Uzminat manu mīklu: No rīta staigā uz
četrām, pusdienā uz divām, bet vakarā uz trim
kājām. Jūs nezināt. Nu tad palūkojaties šīnī
bildē.

M *M. Mana mīla māmuliņa.*

37. Mīklas.

1. Vīrs stāv, mati šņāc (k—ks). 2. Auns kūti,
ragi laukā (rut—s). 3. Ne čiku, ne grabu, labrīt
pie loga (sa—le). 4. Mazs, mazs vīriņš, kaula ka-
žociņš (r—ksts).

38. Vilks un kaza.

Tu, kaziņa, piesargies kāds vilkam mundieriņš:
no tā meža junkuriņa. īsi, strupi kamzoliši,
Tu, kaziņa, pati zini, pazolēti zābaciņi,

V. U. Vilki dzīvo mežā

39. Lidojiet laimīgi.

Vakar es redzēju strazdiņus. Viņi izskatījās tādi bēdīgi. Un kā nu nē. Itin drīz viņiem jālido uz siltām zemēm. Man arī kļuva bēdīgi. Teicu viņiem: „Lidojiet laimīgi!”

L L

L. L. Laimīgu ceļu, mīlie putniņi!

40. Edz, kur vīrs!

„Edz, kur vīrs!“ Vai zināt, kas tā saka? Ne? Nu tad es jums pateikšu: zvirbulis! Viņš saka: „Citi putni aizlido, es nē. Es palieku tepat. Vai tas nav ko vērts?“ Mēs piebildisim: „Lielība naudu nemaksā.“

E Ē E. E. Es jau māku lasīt.

41. Brīnums.

Veltiņa no rīta piecēlās un piegāja pie loga. Tavu brīnumu! Pa nakti bija uzsnidzis sniegs. Un, vēl tagad krita lielas baltas sniega pikas. Veltiņa lūdza, lai laižot viņu laukā. Kad Veltiņa izgāja pagalmā, viņa ļāva krist sniegam uz rokām, uz seju. Bija tik patikami, ka nemaz vairs negribējās iet istabā.

B B. Bij man gara tā dieniņa.

42. Raibie cimdi.

Trīs meitenītes gāja pa ceļu. Vienai bija raibi cimdi, otrai balti, bet trešai brūni.

Meitenīte ar raibajiem cimdiem teica, ka viņas cimdi esot tie skaistākie. Tam nepiekrita pārējās divas. Beidzot tomēr nosprieda, ka visi cimdi ir jauki, jo visi vienlīdz labi silda rokas.

R R

R. R. Raibi svārki dzenītim.

43. Sniega vīrs.

Brālītis ar māsiņu izgāja laukā. Viņi sāka velt sniegu vālos. Beidzot tie uztaisīja sniega vīru. Uzlika tam galvā cepuri un rokā ielika

garu nūju. Tad deva tam dzert no tasītes pienu. Sniega vīrs nedzēra. „Ja negrib, lai nedzer, kad tikai uz kājām turas,” brālītis teica. Tādai prātīgai valodai māsiņa varēja tikai piekrist. Kad tie beidza sniega vīru taisīt, viņi aizgāja laisties ar ragaviņām no kalna.

S Š S. Š. Sniedzinš snieg.

44. A un B.

Brālītis pārnāca no skolas un sāka mācīties. Māsiņa rotaļājās ar savu lelliti. Beidzot viņai apnika rotaļāties. Viņa pajēma no galda biezu grāmatu, nolika to uz grīdas un sāka šķirstīt.

To pamanīja brālītis. „Ko tu dari?” viņš jautāja. „Meklēju A un B,” māsiņa atbildēja. „Tas jau labi, bet tad vajaga likt grāmatu uz galda.” Viņš nosēdināja māsiņu pie galda un parādīja burtus A un B.

A Ā A. Ā. Aina vēl maxa.

45. Kas tas ir?

Kārlītis jau labu laiku bija braucis ar raga-
viņām par āru. Tēvs izgāja saukt viņu istabā.
Kārlitim vēl negribējās mājās iet. Viņš lūdza
tēvam, lai ļaujot vēl pabraukāties. Tēvs teica,
„Ja uzminēsi manu mīklu, tad varēsi vēl kādu

brīdi palikt laukā.“ „Esmu ar mieru!“ Kārlītis
iesaucās. Papus paskatījās viņā un sacīja: „Nu
tad uzmini.“ Mīkla bija šāda: „Kas izteic visu
bez mēles?“ Kā jūs domājat, vai Kārlītis uz-
minēs?

K K

K. K. Kas māc, tam nāk.

46. Divi tiepīgie.

1.

Lai upītei tiktu pāri, pār to bij pārlikta šaura laipa. Pa to varēja iet tikai pa vienam. Reiz uz šīs laipas satikās divi āži, iedami katrs no

savas puses. Pāiet garām viens otram nevarēja, bet griezties atpakaļ ne viens, ne otrs negribēja.

2.

Viens piesita ar kāju un teica:

„Ej atpakaļ, ka es varu tikt pāri.“

„Nē, ej tu atpakaļ, man steidzīgāk jātiek otrā pusē.“

Tā tie tik ilgi strīdējās, līdz sāka badīties. Laipa bij gluma, tiem paslidēja kājas, un abi iekrita ūdenī.

D Dz Dž

D. Dž. Dž. Daudz grib, maz tiek.

47. Hildas lellīte.

Hildai ir lellīte. Viņa to sauc par Ainu. Aina ir ļoti paklausīga. Kad liek sēdēt — sēž.

Tikai viena nelaime ar to lellīti. Viņa ne-prot runāt.

Hilda saka: „Gan iemācīsies.“ Māmuļa saka: „Diezin.“ Kam taisnība?

H *H. Hilda labi mācās.*

48. Februāris.

1.

Tā sauc vienu ziemas mēnesi. Ap to laiku ir ļoti auksts. Taču es februāri ļoti gaidu. Vai jūs zināt — kāpēc? Tad man ir dzimšanas diena.

2.

Mamma un papus saka: „Tā tava svētku diena.“ Tad man allaž ko uzdāvina, kā jau svētkos. Un brīnišķīgi! tad to aukstumu nemaz tā nejūtu.

3.

Ap šo laiku ir arī dažas dienas atkusnis. Tad sniegs ir mīksts un iznāk jauka pikošanās.

Pagalmā mēs, zēni, bieži pikojamies. Tikai jā-uzmanās, ka neiesviež logā. Arī acis jāšargā, lai nenotiktu nelaime.

F *F. Februāris—xiemas mēnesis.*

49. Gudrība.

Dod, māmiņa, azaidiņu,
negribēšu launadziņu.

Dod, māmiņa, launadziņu,
negribēšu vakariņas.

Dod, māmiņa, vakariņas,
negulēšu neēdusi.

Tautas dziesma.

G Ģ

G Ģ Ģigis brauc uz miega muižu

50. Ziemas prieki.

Džin, džin, džan,
zvaniņi skan,
nupat
ziema ir klāt.
Salam par spīti —
Jānīt's velk mētelīti,
Mirdza katrā ziņā
ģērbsies kažociņā.
Un kad nu abi ir gatavi,
Jānītis saka: — uzmani,
turies man stingri klāt,
lejā tik varēs stāt!
Un ragutiņas
trauc kā bez ziņas
no kalna lejā,
tik vējš sit sejā.

H. Dorbe.

Z Ž

Z. Ž. Žile nesa vēsti.

LATVIJAS NACIONĀLA BIBLIOTĒKA

0306072166

Manā izdevumā iznākušas sekošas ieteicamas

mācības grāmatas.

„Gaismlga.” Ābece un pirmā lasāmā grāmata. Sastādījis H. Dorbe. Ilustrējis A. Apsīts. Šī ābece atšķiras no citām ne tik vien ar savu interesanto saturu, bet arī ar to, ka tās teksts viscaur ilūstrēts krāsainām bildēm. Šāda veida ābece šī ir pirmā. Maksā tikai Ls 0,90.

Dziedāšanas mācība pamatskolām — A. Šillera. Sastādīta pēc jaunās dziedāšanas progr. prasībām ar metodiskiem aizrādījumiem skolotājiem. 1. d. Otrās kl. kurss. Ar mākslin. Apsīša zīmējumiem. Ls 0,90.

— 2. d. Trešās kl. kurss. Ilustrējis A. Apsīts. Ls 0,90.

— 3. d. Ceturtās kl. kurss. Ls 2,—.

— 4. d. Piektās un sestās klases kurss. Ls 2,—.

Dziedāšanas mācība pamatskolām — A. Šillera. 1. un 2. d. Metodiski aizrādījumi skolot. grām. „Dziedāšanas mācība pamatskolām” lietošanā. à Ls 0,70.

Dziesmu vācēlīte — Jēk. Mediņa, K. Melnalkšņa, J. Bebra un A. Šillera. 1. d. Dziesmu krājums pirmskolai un pamatskolas 1. un 2. kl. Krājumā uzņemtas dziesmas, kas mācāmas pēc jaunās dziedāšanas programmas. Ar praktisk. vingrin. skolēniem. Ls 1,20.

Dziesmu vācēlīte — Jēk. Mediņa un K. Melnalkšņa. 2. d. Dziesmu krājums pamatskol. vec. klas. Ls 1,80.

Mēs mācāmies paši — K. Melnalkšņa. Darba grāmata mājniecībā un pirmskolai, pēc kuras bērni var mācīties lasīt, rēķināt, rakstīt, zīmēt, dziedāt. Ls 2,30.

Dziesmas un dzejas skolām — K. Melnalkšņa. Obligātoriski mācāmo un citu skolām noderīgu dzeju krājums ar daudz l. Zeberļa zīmējumiem. Ls 0,70.

Darba burtnīca dziedāšanā. K. Butkevica. Burtnīca domāta praktiskiem darbiem dziedāšanas mācībā. Ls 0,60.

Praktiski aizrādījumi skolotājiem — K. Butkevica „Darba burtnīcas dziedāšanā” lietošanā. Ls 0,70.

Uzdevumu krājums ģeometrijā — J. Roziņa. Pamatskolu kurss. Uzdevumi rakstu darbiem pamatskolām — H. Dorbes. Ls 0,50.

Rēķināsim galvā! — R. Sūnakmens. Galvas rēķini pamatsk. Ls 0,70.

Darbi bērniem — T. Āres. Ar daudziem darbu ierosinājumiem bērniem mājā un skolā. Zīmējumi T. Āres. Ls 2,—.

Praktisks vadonis garuma apzīmēšanai jaunā rakstībā — J. Jansona. Ls 0,25.

Kultūras vēsture — A. Jessena. Skolām un pašizglītībai. Ls 2,50. Stāsti par dabu — A. Jessena. 1. d. Nedzīvā daba. Ls 1,20.

Cilvēces saimnieciskās dzīves attīstība. Prof. A. Kaufmana. Ls 0,70.

Zemes vēsture — Bomeli. 1. daļa. Ģeoloģiskās pārmaiņas zemes virsū. Ls 1,60.

Mūsu zeme — K. Melnalkšņa. Lasāmā grāmata Latvijas ģeogrāfijā. Ls 1,40.

Augu dzīve — Z. Porecka. Ls 1,30.

Grāmatas vairumā dabūjamas manā grāmatu pārdotavā, Rīgā, Marijas ielā 2, pirmā mājā pie dzelz. stacijas Rīga I. Tālr. 30184.

A. JESSENS.

31. DEC. 1931